

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/24/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113206247
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:1113206247.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Jarmily Čabaiovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu C. L. C. X. Q. T..Q., so sídlom v B., R.. XX. T. X/A, IČO: 31 338 976, proti žalovanému F.. D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v A., K. XX, zastúp. JUDr. Michalom Medviďom, advokátom, so sídlom Košice, Štúrova 27, o zaplatenie 2.208,62 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 18C 54/2015-86 zo 14.10.2015 Okresného súdu Košice II

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby.

Žalovanému priznáva plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 367,06 € do 20 dní od právoplatnosti rozsudku, konanie v časti o zaplatenie sumy 181,86 € zastavil a v časti o zaplatenie sumy 1.659,70 € žalobu zamietol. Posledným výrokom zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania v sume 165,68 € do 20 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia nedoplatku na poplatkoch za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za obdobie rokov 2008 až 2012 v žalovanej výške.

3. Skutkovo žalobca odôvodnil žalobu tým, že jeho právny predchodca Q. C. X. Q., T..Q., dňa 25.4.1993 zriadil žalovanému, ako majiteľovi zaknihovaných cenných papierov získaných na základe v privatizácie, účet majiteľa cenných papierov. Žalobca, na ktorého prešli práva a povinnosti Q. C. X. Q., T..Q.. v súlade so zákonom zriadil žalovanému ako majiteľovi účtu podľa doterajších predpisov, účet majiteľa č. 970020905591, a to bez jeho žiadosti a bezplatne v súlade s Prevádzkovým poriadkom z 30.10.2007 schváleného rozhodnutím Z. B. Q.. Žalobca eviduje na účte žalovaného zaknihované cenné papiere podľa § 99 zákona o cenných papieroch, ktorú činnosť vykonáva podľa zákona za odplatu.

4. Výška poplatku, ktorú si žalobca uplatnil v konaní vyplýva z objemu cenných papierov evidovaných na účte majiteľa zohľadňujúc menovitú hodnotu a počet cenných papierov. Pretože na účte žalovaného boli evidované cenné papiere v objeme 336.768,95 €, poplatky za vedenie účtu za roky 2008 a 2009 boli vo výške 829,85 € za rok, za rok 2010 v sume 185,20 € a za roky 2011 a 2012 v sume 181,86 € za rok. Poplatky za jednotlivé roky boli žalovanému vyúčtované faktúrami.

5. Po podaní žaloby vzal žalobca žalobu späť v rozsahu zodpovedajúcom poplatku za vedenie účtu za rok 2012 vo výške 181,86 €. Predmetom konania tak zostal nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov za roky 2008 až 2011.

6. Žalovaný argumentujú, že na právny vzťah medzi sporovými stranami treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, mal za to, že došlo k premlčaniu práva žalobcu na úhradu poplatkov za rok 2008 ku dňu 28.2.2012 a za rok 2009 ku dňu 15.2.2013 v návaznosti na čas splatnosti faktúr, ktorými boli poplatky vyúčtované. Cenu poplatkov za vedenie účtu za rok 2010 vo výške 185,20 € a za rok 2011 vo výške 181,86 € nespochybňoval.

7. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci podľa § 164, § 164a, § 99 ods. 3, 4, 8, § 9, § 105, § 10 ods. 1, písm. b/ zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“), § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka a § 52 a nasl., § 100 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka, § 71, § 19 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty vzal za preukázané, že žalobca vedie v prospech žalovaného účet majiteľa cenných papierov č. 970020905591. Konštatoval, že žalovanému je vedený účet majiteľa účtu ako fyzickej osobe nepodnikateľovi, žalobca je v uvedenom právnom vzťahu dodávateľom, keďže vykonáva svoju činnosť v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti resp. podnikateľskej činnosti. K vzniku záväzkového vzťahu došlo len na základe zákonnej regulácie po zmene privatizačných podmienok, nie na základe slobodného rozhodnutia účastníka privatizačného projektu. Právne vzťahy účastníkov konania sa so zreteľom na obsah ich záväzkového vzťahu, postavenie sporových strán, spravujú okrem ust. zákona č. 566/2001 Z.z. aj ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sa posudzuje aj otázka premlčania nároku žalobcu na zaplatenie poplatku za vedenie účtu. Žaloba v časti na úhradu poplatku za rok 2008 bola súdu doručená 25.2.2013 a v časti nároku na zaplatenie poplatku za rok 2009 až 11.11.2013. V prípade nároku na zaplatenie poplatku za rok 2008 premlčacia lehota uplynula 16.1.2012 a nároku na zaplatenie poplatku za rok 2009 premlčacia lehota uplynula 16.1.2013. Vychádzajúc z toho uzavrel, že vzhľadom na účinne vznesenú námietku premlčania týkajúcu sa poplatkov za roky 2008 a 2009, žalobcovi tieto nemôže priznať a žalobu v tejto časti zamietol. Nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov za roky 2010 a 2011 považoval súd za dôvodný a preukázaný, keď podľa výpisu z účtu majiteľa cenných papierov, objem cenných papierov v priebehu rokov 2010 a 2011 mal hodnotu 336.768,95 € a bol spoplatnený tomu zodpovedajúcim poplatkom za vedenie účtu (podľa čl. VI. cenníkov platných v týchto rokoch, t.j. 0,055 % z objemu cenných papierov, minimálne 10 €, maximálne 200 € za kalendárny rok, resp. 0,045 % z objemu cenných papierov, min. 8 € a maximálne 165 € za kalendárny rok). Žalobcovi preto súd priznal za roky 2010 a 2011 z titulu poplatkov za vedenie účtu sumu 367,06 €. Konanie v časti poplatkov za rok 2012 vo výške 181,86 € zastavil po späťvzatí žaloby v tejto časti pred začatím pojednávania.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a po zohľadnení pomeru úspechu a neúspechu v konaní, žalobcovi ako prevažne procesne neúspešnej strane v konaní, uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému vo výške 50 % z jeho účelne vynaložených trov, t.j. sumu 66 € z titulu zaplateného súdneho poplatku za odpor a trovy právneho zastúpenia v sume 99,68 €.

9. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby napadol včas podaným odvolaním žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi 2.026,76 € a nahradiť trovy konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd podľa názoru odvolateľa pochybil, keď daný vzťah považoval za občianskoprávny - spotrebiteľský a žalobu zamietol z dôvodu premlčania. Argumentoval rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 41Cob 436/2014 z 31.3.2015, v ktorom námietka premlčania bola vyhodnotená ako nedôvodná vzhľadom na štvorročnú premlčaciu lehotu. Predmetný právny vzťah nemá povahu spotrebiteľského vzťahu, a preto použitie občiansko-právnej premlčacej lehoty nemá oporu v zákone a súvisiacej judikatúre. S poukazom na § 105 ods. 5, § 99 ods. 3 písm. b/, písm. d/, § 104 ods. 1 písm. a/ b/, ods. 3 a § 99 ods. 3 písm. g/ zákona č. 566/2001 Z.z., § 261 ods. 5 písm. c/ Obchodného zákonníka dôvodil, že medzi účastníkmi konania vznikol obchodnoprávny vzťah. Je nepochybné, že právny vzťah medzi C. L. C. X. Q. T..Q.. (ďalej len "C.") a osobami, ktorým C. vedie účet majiteľa sa v otázkach upravených zákonom č. 566/2001 Z. z. spravuje ustanoveniami tohto zákona. V otázkach neupravených týmto zákonom sa právne vzťahy spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka, a to aj pokiaľ ide o inštitút premlčania. Podľa § 105 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z. sa vzťah medzi členom C. a majiteľom účtu výslovne spravuje týmto zákonom a Obchodným zákonníkom. Napriek absencii zákonného určenia rozhodného predpisu, ktorým sa spravujú vzťahy súvisiace s vedením účtu majiteľa medzi C. a klientmi, tieto právne vzťahy

sa podľa žalobcu spravujú zákonom o cenných papieroch a v neupravených otázkach Obchodným zákonníkom. V prípade právneho vzťahu v súvislosti s vedením účtu majiteľa medzi klientom - fyzickou osobou, nepodnikateľom a C. ide o obchodnoprávny vzťah bez ohľadu na povahu týchto osôb. Takýto záver možno oprieť aj o výklad ust. § 104 ods. 3 tohto zákona. V čase zriadenia účtu žalovaného sa právny vzťah v súvislosti s vedením účtu výslovne spravoval ustanoveniami zákona č. 600/1992 Zb. a Obchodným zákonníkom. V tej súvislosti poukázal aj na ust. § 161 zákona č. 566/2001 Z.z. Odpoveď na otázku stanovenia rozhodného právneho predpisu poskytuje aj ust. § 261 ods. 5 písm. c/ Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa Obchodným zákonníkom spravujú záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov. Pri posudzovaní predmetného právneho vzťahu je potrebné vychádzať aj zo samotnej povahy cenných papierov, kedy neexistuje iné ako obchodnoprávne využitie cenných papierov. Predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným nemožno považovať ani za spotrebiteľskú zmluvu, keďže medzi žalobcom a žalovaným neprišlo k uzavretiu zmluvy v zmysle § 43 a nasl. ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale tento právny vzťah vznikol priamo zo zákona o cenných papieroch, pričom samotný zákon, ktorý bol dôvodom vzniku právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ustanovoval použitie Obchodného zákonníka na všetky otázky, ktoré tento zákon upravuje, čo v danom prípade je aj premlčanie nároku žalobcu. Žalovaný ako majiteľ cenných papierov nespĺňa podmienky konštituované v zákone o ochrane spotrebiteľa a z dôvodu charakteru práv, ktorými disponuje v dôsledku vlastníctva cenných papierov, z objektívnych príčin ani spĺňať nemôže. V tej súvislosti poukázal na § 2 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z.. Žalovaný ako každý majiteľ cenných papierov týmito disponoval za účelom dosiahnutia zisku, a teda zvyšovania svojho majetku. Žalobca ďalej namietal použitie ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (odvolateľ uviedol, že v „znení účinnom odo dňa 13.6.2014“), zakotvujúceho úpravu, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom a že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné a na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, pretože predmetné ustanovenie v tomto znení nadobudlo účinnosť až po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu, teda právna norma nadobudla platnosť až v priebehu súdneho konania. Poukazom na § 879p OZ odvolateľ dôvodil, že jeho právny nárok treba posudzovať v zmysle predpisov účinných do 12.6.2014, kedy žalobca v dobrej viere vychádzal z právnej úpravy, podľa ktorej sa inštitút premlčania v právnom vzťahu účastníkov spravoval normami Obchodného zákonníka.

10. Žalovaný navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a uplatnil trovy odvolacieho konania. Z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci sa stotožnil s názorom vysloveným súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

11. Z obsahu odvolania vyplynulo, že žalobca odvolaním nenapáda rozsudok vo výroku o zastavení konania a vo výroku o priznaní sumy 367 €, preto v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť (§ 367 CSP) a nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil dňa 19.1.2017 na úradnej tabuli súdu v súlade s § 378 a § 219 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny, preto ho podľa § 387 od. 1 CSP potvrdil.

13. Podľa ust. § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa ust. § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

15. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že odvolací súd posudzuje prípustnosť odvolania v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, avšak dôvodnosť odvolania už posudzuje podľa Civilného sporového poriadku v zmysle citovaného ust. § 470 ods. 1 CSP.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie i s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, 193, § 194 a § 205 CSP (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie podľa v tom čase účinných ust. § 133 až § 135 O.s.p.) alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

18. V konaní neboli zistené ani žiadne vady v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/ CSP (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie podľa v tom čase účinných ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a písm. b/ O.s.p.), ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Správne, presvedčivé, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

20. Žalobca v odvolaní uvádza skutočnosti a námietky, ktoré nie sú spôsobilé spochybniť správnosť zistených skutočností, hodnotenia dôkazov, právneho posúdenia veci, a neumožňujú záver, že by v konaní neboli splnené procesné podmienky, resp. že by súd nesprávnym procesným postupom znemožnil niektorej zo sporových strán, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Odvolateľ neuviedol žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by preňho ako žalobcu priviedli priaznivé rozhodnutie. Námietkami uvedenými v odvolaní, sa dôsledne vysporiadal už súd prvej inštancie, a tieto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska zistených skutočností (skutkového stavu) a právneho posúdenia veci.

22. Na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa použitia § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom od 1.5.2014 v prejednávanej veci, odvolací súd akcentuje, že súd je zo zákona povinný prihliadať na dôvody, ktoré bránia priznať plnenie požadované žalobou. V posudzovanej veci musí súd brať do úvahy, že ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, z čoho vyplýva, že vždy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, keď ide o tzv. absolútny obchod. V tomto konkrétnom spore to znamená, že premlčanie sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka a premlčacia doba je trojročná. Citované ustanovenie nadobudlo účinnosť 1. mája 2014, a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenie. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom a aplikujú sa vo všetkých t.j. aj začatých pred dátumom 1. mája 2015 (princíp okamžitej aplikability procesno-právnych noriem, viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 M Cdo 9/2014, 3 M Cdo 12/2014, 3 M Cdo 14/2014, 8 M Cdo 3/2015, 4 M Cdo 17/2014).

23. Podľa vyjadrenia samotného žalobcu, postupujúc podľa § 164a ods. 4 zákona o cenných papieroch zriadil majiteľovi účtu (žalobcovi, ktorý mal zriadený účet podľa dovtedajších predpisov, t.j. zákona č. 600/1992 Zb. v Stredisku cenných papierov SR, a.s.) účet majiteľa podľa § 105 zákona o cenných papieroch a presunul naň cenné papiere. Medzi sporovými stranami tak na základe zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch (ďalej len „ZoCP“) vznikol právny vzťah, ktorý sa posudzuje podľa § 161 cit. zákona. Podľa § 105 ods. 5 ZoCP právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet majiteľa zriadený (čo žalovaný podľa § 104 ods. 1 ZoCP nie je) a centrálnym depozitárom a právny vzťah medzi členom (čo žalobca podľa § 104 ods. 1 ZoCP nie je) a majiteľom účtu cenných papierov sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj z povahy záväzku, ktorý nie je záväzkom súvisiacim s podnikateľskou činnosťou oboch účastníkov (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), zohľadniac aj skutočnosť, že tento právny vzťah nevznikol ani na základe zmluvy podľa ust.

§ 261 Obchodného zákonníka, ale zo zákona, nemožno naň použiť v otázke premlčania ustanovenia Obchodného zákonníka.

24. Vychádzajúc z uvedených skutočností súd pri posudzovaní námietky premlčania správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a po vznesení námietky premlčania žalovaným dospel k správne záveru, že žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie poplatkov za vedenie účtu za roky 2008 a 2009 je premlčaný a žalobu v tejto časti zamietol.

25. Odvolací súd preto rozsudok v napadnutom výroku vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

26. Žalobca nemal úspech v odvolacom konaní, žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu bola priznaná plná náhrada trov odvolacieho konania (§ 255 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP).

27. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dôvodov uvedených v ust. § 420 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolávateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.